

Ведай сваё! САМЫ ЧАС У ГОСЦІ ДА ЗЮЗІ

Праз восем гадоў перапынку брэнд Пастаўскага краю «Зюзя Паазёрскі» зноў вярнуўся на малую радзіму. Ён запрашае дзяцей і дарослых у навагоднюю казку.

Зюзя — бог зімы ў беларусаў — увайшоў у масавую свядомасць жыхароў Віцебскай вобласці як аналаг рускаму Дзеду Марозу з-пад лёгкай рукі дырэктара турысцкага цэнтра паслуг Ягора Шушкевіча. Каларытны беларускі дзед з доўгай белай барадой і адметным касцюмам з элементамі арнаменту з'явіўся на Пастаўшчыне ў 2005 годзе і стаў культурным брэндам не толькі раёна, але і ўсёй краіны.

Нашы продкі ўяўлялі бога зімы ў вобразе дзядулі з чырвоным носам, які ў самыя лютыя маразы хадзіў басанож у белым кажушкі з жалезнай булавой. Перад Раствам у кожнай хаце гатавалі куццю, каб задобрыць суролага дзеда, на асобны стол ставілі талерачку і для яго: каб моцна не ўладарыў, не марозіў азімы і хатнюю жывёліну. Казалі: «Зюзя на дварэ — куцця на стале». Ад мянушкі героя міфалогіі з'явіліся вытворныя словы: «зюзець» — мёрзнуць, «назююзацца» — перабраць моцных напіткаў. Ва ўсведамленні беларусаў Зюзя не быў адзіночкі, разам з дзедам заўсёды былі сябры і памочнікі.

У вобразе Зюзі гасцей у Паставах сустракаў сам Ягор Шушкевіч. Мужчына ўспамінае, што ідэя адрадыцы і трансфармацыі героя

беларускай міфалогіі нарадзілася пасля таго, як з дыпламамі інстытута культуры Ягор пэўны час папрацаваў дырэктарам мясцовага Дома культуры, а пасля вырашыў перакваліфікавацца ў сферу турыстычных паслуг. Такім чынам, Зюзя Паазёрскі стаў сімбіёзам культуры і турызму. Паглядзець на беларускае дзіва прыязджалі з усёй краіны, а таксама з Расіі, былі ў гасцях і прадстаўнікі Кітая, сонечнай Венесуэлы.

Арганізатары «прапісалі» беларускага Дзеда Мароза ў сядзібе на беразе возера Белае. Спачатку хацелі зацікавіць мясцовых дзяцей і іх бацькоў, аднак міфалагічны герой, які літаральна ажыў у Паставах, набіраў папулярнасць у небывалых маштабах. У госці да белародага чараўніка пачалі прыязджаць наведвальнікі з усёй Беларусі, бо дабрацца да галоўнага Дзеда Мароза, што ў Белаежскай пушчы, — справа з нялёгкіх. Апошнія восем гадоў казачны персанаж «жыве» у Наваполацку, вандруе па розных кутках Беларусі, дадаючы нацыянальнага каларыту кожнаму навагод-

няму мерапрыемству. Трэба падкрэсліць, што для Шушкевіча гэта не проста справа душы, але і запатэнтаваная гандлёвая марка.

Доўгі васьмігадовы адпачынак Зюзі, з якім звывіліся не толькі беларусы, але і госці з бліжняга замежжа, быў абумоўлены пошукам новага месца дыслакацыі

чараўніка, аднак гэтай зімой культурны брэнд вярнуўся на Пастаўшчыну.

Да вяртання персанажа дадому пачалі рыхтавацца ў 2021 годзе, мясцовыя ўлады падтрымалі праект, які знайшоў пазітыўны водгук на буйных турыстычных выставах у Беларусі і Расіі. Яшчэ адна адметнасць і без таго захапляльнага

дзеда — не звыклы посах, а марозная булава, а яшчэ — пашыраная галерэя славянскіх духаў, у якой раз 14 «жыхароў»: вадзянікі, русалкі, лесуны...

Прымаць ахвотных пазнаёміцца з персанажамі міфалогіі ў Азёрках (на базе спартыўна-турыстычнага комплексу) пачалі 16 снежня. У праграме «Бай і Зюзя карагодзяць у акрузе» — не толькі мноства гульняў, песень і танцаў, але і знаёмства з новымі героямі: Карачуном, Напасцю, Тэкляй, Бадзюлям. У дуэце чараўнікоў з Зюзям — дзед Бай — герой казак пісьменніка Уладзіміра Дубоўкі, карані якога таксама з Пастаўшчыны. Пасля захапляльнага тэатральна-

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра 30 снежня. Месяц у сузор'і Блізнят.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.28	17.02	7.34
Віцебск —	9.24	16.44	7.20
Магілёў —	9.18	16.51	7.33
Гомель —	9.06	16.56	7.50
Гродна —	9.41	17.18	7.37
Брэст —	9.34	17.27	7.53

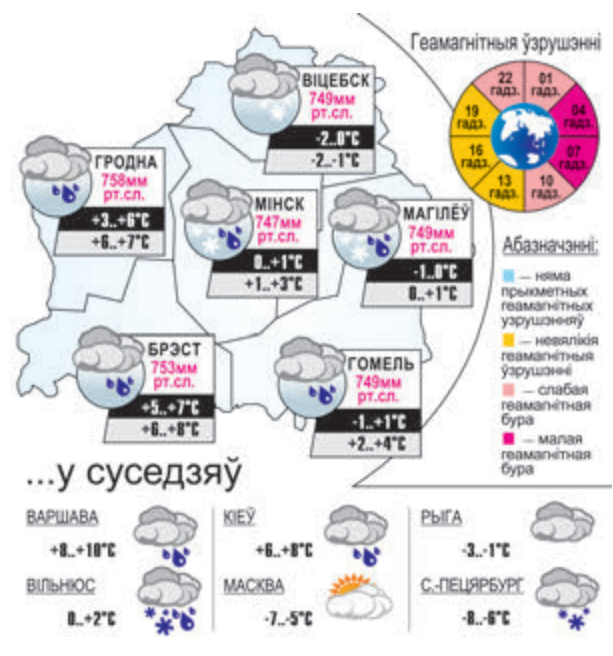
Імяніны

Пр. Дзмітрыя, Настасіі, Фёдора. К. Ангелікі, Анелі, Рыгора, Яўгена.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Сустракаюцца два сябры ўвечары 1 студзеня: — Прывітанне. Як Новы год сустрэў, пакуль бацькі ў ад'ездзе?

— Як-як? Ды як навагодні падарунак... — У сэнсе? — Усю ноч пад ёлкай праяжаў.

Даты Падзеі Людзі

4 СТУДЗЕНЯ

1729 год — нарадзіўся (Навагрудскі павет) Іахім Лігавор Храптовіч, грамадска-палітычны і дзяржаўны дзеяч ВКЛ, філосаф, публіцыст, паэт і перакладчык.

Прыхільнік фізіякратызму. Фізіякраты разглядалі грамадства як натуральны арганізм, што з'яўляецца часткай прыроды, у якую ўваходзяць чалавек і яго маральныя прынцыпы. Калі ж чалавек губляе заканамерную сувязь з прыродай, ён становіцца ізгоем, бескарысным для сябе і грамадства. У сваіх радавых маёнтках Шчорсы (Навагрудскі павет) і Вішнева (Ашмянскі павет) замяніў паншчыну чынам. Пабудова ў Шчорсах палаца, школы, уніяцкую царкву, арганізаваў бібліятэку з архівам (150 адзінак сеймавых і сеймікавых актаў, каралеўскіх пісьмаў і іншага). У яго бібліятэцы было больш за 10 тысяч экзэмпляраў кніг, у тым ліку творы найвялікшых філосафаў, рымскіх і грэчаскіх класікаў, італьянская і французская класічная літаратура, творы па гісторыі Беларусі, Літвы і Польшчы. Бібліятэкай Храптовіча карысталіся вучоныя Іаахім Лялевец, Ян Снядэцкі. Бываў у ёй і Адам Міцкевіч. Сярод бібліятэкараў працаваў Ян Чачот. З 1791 года — міністр замежных спраў, з 1793-га — канцлер ВКЛ.

1869 год — нарадзіўся Ядвігін Ш. (Лявіцкі Антон Іванавіч), беларускі пісьменнік, адзін з пачынальнай беларускай прозы. Аўтар зборнікаў аповяданняў «Бярозка», «Васількі», паэмы «Дзед Завала». Яго перу належыць першы беларускі раман «Золата», які пісьменнік, быўшы вельмі хворым, так і не скончыў.

1923 год — нарадзіўся Мікола (Мікалай Міхайлавіч) Ваданосаў, беларускі пісьменнік, заслужаны работнік культуры Беларусі. У 1966—1982 гадах працаваў у выдавецтвах «Беларусь» і «Мастацкая літаратура». Аўтар зборнікаў аповяданняў і аповесцяў для дзяцей «Першае знаёмства», «Аднагодкі», «Рачны госць», «Клад Загорскай камяніцы» і іншых.

1948 год — нарадзіўся (г. п. Глуск) Валерый Кірылавіч Іваноў, беларускі кампазітар, педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, народны артыст Беларусі. Сярод твораў: сімфоніі, кантаты, канцэрты, музыка да кіна- і тэлефільмаў і іншае. Асноўныя дасягненні кампазітара — у жанры песні. Сярод іх: «Пахне чабор», «Тапаліны звон», «Гуляць дык гуляць», «Каханая» і многія іншыя на вершы беларускіх паэтаў.

1643 год — нарадзіўся Ісаак Ньютан, англійскі фізік і матэматык. Стварыў тэарэтычныя асновы класічнай механікі і астраноміі. Адкрыў закон сусветнага прыцягнення.

1785 год — нарадзіўся Якаб Грым, нямецкі філалаг, разам з братам Вільгельмам з'яўляецца аўтарам і збіральнікам казак нямецкага фальклору.

1850 год — пасля інсцэніроўкі расстрэлу асуджаным петрашэўцам, уключаючы Ф. М. Дастаеўскага, абвешчана аб памілаванні.

1923 год — у газеце «Правда» былі апублікаваны «Старонкі з дзёння» У. І. Леніна, у якіх ён заклікаў узмацніць барацьбу з не-пісьменнасцю.

АВДІЗІЙ:

«Каханне травамі не лечыцца».